

PLANLÆGNING AF INSEMINERINGSARBEJDET

Fravæningen giver et hormonelt skift i soen, som sætter i gang ægløsningen. Planlægning af de store insemineringsdage er derfor en konsekvens af fravænningsdag og klokkeslæt.

De fleste søer får ægløsning på 5. dagen efter fravæning. Men der er stor variation. I nogle besætninger vil der være en del søer med så tidlig ægløsning, at det er for sent at starte inseminering på 5. dagen.

Grundreglen er at inseminere, hvis soen viser meget tydelig brunst (stårefleks). Derved øges chancen for at der er frisk sæd til stede ved ægløsningen.

I besætninger med gode brunstforhold, som fravæner om morgenen, vil man typisk starte inseminering efter frokost på 4. dagen. Her insemineres kun søer med tydelig brunst og resten venter til næste dag.

Søerne insemineres igen næste dag, så længe de fortsat viser tydelig brunst. De fleste søer vil blive insemineret 2 gange og enkelte 3 gange over 3 dage.

Baggrund:

Befrugtning vil kunne ske fra ca. 24 timer før til 4 timer efter ægløsningen. Bedste resultat opnås selvfølgelig ved inseminering tæt på ægløsningen. Vi ved, at ægløsningen sker ca. 2/3 henne i brunsten. Men vi kan ikke se på en so, hvor lang dens brunst vil være.

Forsøg har vist, at søerne nogenlunde følger samme mønster i den enkelte besætning, men billedet er lidt forskelligt fra besætning til besætning. Og inden for den samme besætning er der selvfølgelig forskel på søerne. Dette er illustreret i figuren. Her taler vi kun om de "normale" søer. Især ammesøer kan afvige fra det normale, fordi de kan have været i brunst i farestalden.

Derfor er kendskab til brunstforholdene i besætningen en forudsætning for den mest effektiv planlægning af insemineringsarbejdet. Man skal kende antal dage og timer fra fravæning til første brunst og selve brunstlængden. Dette gøres ved at brunstkontrollere 2 gange dagligt over en periode, og notere i et brunstskema. Når tallene er analyseret, er det muligt at tilrettelægge insemineringsarbejdet mest effektivt. Brunstskemaet kan fås hos Hatting.

